

Når sykdommen rammer

Å få en alvorlig diagnose kan føre til usikkerhet og mange spørsmål-

Hvordan kan BPA bidra i din hverdag?

Image by [51581](#) from [Pixabay](#)

Hva er brukerstyrt personlig assistanse?

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er i hovedsak en alternativ måte å organisere tjenester fra kommunen på. Det kan være personlig assistanse, opplæring, avlastning, fritid og støttekontakt.

BPA er en rettighet nedfelt i lov og har brukerstyring som sitt hovedprinsipp i motsetning til andre tjenester som har brukermedvirkning.

BPA skal bidra til å gi deg mulighet til å leve et aktivt og mest mulig uavhengig liv. Med BPA skal man i størst mulig grad kunne ivareta plikter, interesser, behov og ønsker som alle andre samfunnsborgere.

Dine rettigheter

I 2015 ble BPA rettighetsfestet.

Pasient- og brukerrettighetsloven er særdeles viktig. Den beskriver dine rettigheter i møte med helse- og omsorgstjenestene.

Oppfyller du kriteriene etter § 2-1 d, har du krav på å få tjenestene organisert som BPA.

Målet er å bidra til at personer med bistandsbehov får et aktivt og mest mulig uavhengig liv til tross for funksjonsnedsettelsen.

Intensjonen med BPA

- BPA skal bidra til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse og gi brukerne muligheten til yrkesdeltakelse, utdanning og et aktivt og selvstendig liv.
- BPA skal bidra til å gi mennesker med assistansebehov mulighet til å leve et aktivt og mest mulig uavhengig liv til tross for sin funksjonsnedsettelse.
- Med BPA skal man i størst mulig grad kunne ivareta plikter, interesser, behov og ønsker som alle andre samfunnsborgere.
- Kjernen i BPA er brukerstyringen, og kjernen i brukerstyringen er arbeidslederrollen.

Hvem kan få BPA?

- Med *stort behov for tjenester* menes et behov på 32 timer eller mer pr. uke.
- Brukere med tjenestebehov på mellom 25 og 32 timer pr. uke omfattes også av rettigheten med mindre kommunen kan dokumentere at BPA vil medføre vesentlig økt kostnad for kommunen.
- Det er kostnadene ved et individuelt utformet tjenestetilbud som må legges til grunn ved sammenligningen. Kommunen må gjøre rede for hvordan den har kommet frem til at BPA-organisering vil medføre vesentlig økt kostnad for kommunen.
- *Les mer her: [Rundskriv I-9/2015 Rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse \(BPA\) kapittel 2](#)*

Forhold til annet regelverk

Brukere av kommunale helse og omsorgstjenester har flere rettigheter etter pasient- og brukerrettighetsloven (pbrl.), blant annet:

- rett til brukermedvirkning og informasjon, pbrl. kapittel 3
- rett til å klage til Fylkesmannen , pbrl. kapittel 7
- rett til individuell plan og koordinator ved behov for langvarig og koordinerte helse- og omsorgstjenester, pbr.l § 2-5 og hol § 7-2

Det er et pasient- og brukerombud i alle fylker. Pasient- og brukerombudet kan veilede pasienter og brukere i konkrete saker, bistå i kontakten med kommunen og veilede f.eks. ved ønske om klage på helse- og omsorgstjenester.

MIO BPA kan også være behjelpelig med å skrive klage.

Se www.helsenorge.no/pasient-og-brukerombudet

Les mer om pasient- og brukerrettighetsloven her: [*Rundskriv IS-8/2015 Pasient- og brukerrettighetsloven med kommentarer*](#)

Personer som ikke har rett til BPA

- Personer som ikke fyller vilkårene i rettighetsbestemmelsen, f.eks. fordi de har et assistansebehov som er mindre enn 25 timer i uken, har i utgangspunktet ikke rett til å få tjenestene organisert som BPA.
- Kommunen har imidlertid en plikt til å ha et tilbud om BPA også til personer som ikke faller inn under rettighetsbestemmelsen.
- Det innebærer at kommunen må vurdere om også brukere over 67 år eller som andre grunner faller utenfor rettighetsbestemmelsen skal få tjenestene organisert som BPA.

Personer som ikke har rett til BPA

- Ved vurderingen av om tjenesten bør gis som BPA må det særlig legges vekt på om BPA har betydning for muligheten til å leve et aktivt liv med f.eks. studier, jobb eller sosial deltakelse, eller om BPA på andre måter vil bidra vesentlig til brukerens livskvalitet.
- Også for brukere som faller utenfor rettighetsbestemmelsen skal kommunen legge stor vekt på deres ønsker ved utformingen av tjenestene.
- Der BPA er den eneste måten en person kan få forsvarlige og nødvendige tjenester, har kommunen alltid plikt til å yte tjenestene som BPA.

Fritt brukervalg

Mange kommuner har innført prinsippet om fritt brukervalg. Det betyr at du selv velger hvem som skal være leverandør av assistenter. Å være leverandør betyr å være arbeidsgiver for dine ansatte og trygge deg i å selv ha oversikt i din hverdag.

BRUKERSTYRT

Kjernen i BPA er brukerstyring og kjernen i brukerstyringen er arbeidslederrollen.

Brukerstyringen er et virkemiddel for å bidra til større fleksibilitet og å legge til rette for et aktivt liv og en selvstendig tilværelse.

Arbeidslederen kan, innenfor rammen av vedtaket, i prinsippet styre hvilke oppgaver assistentene skal utføre, hvor og til hvilke tid hjelpen skal gis.

Arbeidsleder

[Helsedirektoratet opplæringshefte](#)

Arbeidslederen har det daglige lederansvaret i den enkelte BPA-ordning.

Arbeidslederen må følge lov- og avtaleverk for assistentene på samme måte som andre personalledere.

Arbeidslederen skal planlegge arbeidstiden til assistentene innenfor vedtakets ramme, samt innenfor gjeldende lov- og avtaleverk. I tillegg må arbeidslederen holde regnskap med timeforbruket.

Kan du ikke lede selv, er det fullt mulig å ha en **medarbeidsleder** som leder sammen med deg.

Veien til arbeidsledelse

Du er ikke alene under prosesse.

I mio BPA har vi mange støttefunksjoner som skal gjøre jobben din som Arbeidsleder enklere.

- Koordinator
 - Rekrutterings avdeling
 - MIO skolen
 - HR avdeling
 - Rettighets avdeling
 - Kompetanse avdeling
-
- Foruten støttefunksjoner har vi gode digitale system/ verktøy som skal lette arbeidet for deg (planlegge, holde overikt og korrigere)

Vaktplanlegging

Rekruttering

Møte med helsevesenet. Narrativ studie

Den narrative forskningen til Holmøy og Frich (2006, s. 3298) viser til ulike opplevelser hos personen og holdninger til ansatte i helsesektoren. Studien trekker frem hvordan det er for en person å være avhengig av helsehjelp.

“... en kamp jeg mente jeg skulle slippe å føre i min situasjon: kampen mot systemer, mot et helsebyråkrati som ligger over og styrer institusjoner og derved den enkelte pasient mulighet til fortsatt å beholde sin verdighet og en så god livskvalitet som mulig”.

[studien til Ozanne et al. (2013) viser flere til å være fornøyd med helsevesenet.

“But I don't think I would be so happy if I hadn't had my assistants. Probably, my life would have been a misery. Then I would have just been lying there and not going out. My assistants make it possible for me to go out”.
(Ozanne et al., 2013, s. 2145

Hvordan kan tjenester i form av BPA gi deg god livskvalitet, tross sykdom og tap av funksjon?

Ikke bli en tilskuer til livet, men klare å forbli en deltager

- Være sjef i eget liv
- Reduserer stress
- Får mulighet til å få bo hjemme
- Får mulighet til en aktiv hverdag
- Får tilpasse assistanse etter egne ønsker og behov
- Får en forutsigbar hverdag med kjente personer
- Får mulighet til å være mor/far, kone/mann, søster/bror mm
- Får mulighet til å reise på ferier og turer med venner
- Får mulighet til å følge opp barn
- Listen er ikke utømmelig

Hvordan går en frem for å få tjenester organisert som BPA?

Hjemkommunen din tildeler BPA etter søknad og behovsvurdering.

Tar du direkte kontakt med oss I MIO BPA, vil vi kunne bistå deg med søknaden.

Du vil møte en rådgiver med høy kompetanse, som vil bistå deg I prosessen. Flere av våre rådgivere har også selv lang erfaring som Arbeidsleder.

1. Kartlegging av assistanse behov
2. Søknad
3. Vedtak (fattes av kommunen)

Vår erfaring med ALS og BPA

- Å ligge ett skritt foran reduserer stress og belastning.
- Vedtak som gir rask mulighet for å øke assistanse etter behov
- Viktigheten av kompetanse
- Samarbeid med arbeidsleder og pårørende
- Tett samarbeid med arbeidsleder og andre instanser der det er ønskelig og nødvendig.

Et vedtak som ligger i forkant

Å ligge i forkant av sykdomsutviklingen reduserer belastning ved sykdomsutvikling og økt assistansebehov.

Viktigheten av kompetanse

Kompetente assistenter bidrar til trygg tjenesteleveranse

I MIO BPA har vi egen kompetanseavdeling med lang erfaring og bred kompetanse

Vi erfarer at økt kunnskap bidrar til økt trygghet og kvalitet på tjenester som gis, Du skal oppleve trygghet og møte kompetente ansatte i alle ledd.

MIO BPA gir systematisk opplæring til

- Koordinatorer
- Andre administrative ansatte
- Assistenter

Veiledning:

- Gis etter behov og ønske fra Arbeidsleder
- Vi har god erfaring med å gi systematisk veiledning over tid.

Samarbeid med deg som arbeidsleder

Vår erfaring er at kontakten med koordinator og støttefunksjoner øker i takt med sykdomsutvikling og funksjonsfall

Vi har sett viktigheten av å skape trygghet både hos assistent og arbeidsleder

- Økt behov for opplæring og systematisk veiledning

Pårørende perspektivet

- Vi har erfart at mange pårørende får en dobbeltrolle. Denne dobbeltrollen kan oppleves krevende. Vårt mål er også å kunne bidra til redusert belastning for pårørende.

Sykdomsutvikling og funksjonsfall

- Redusere stress (medarbeidsleder som bistår med administrative oppgaver)

Samarbeid med kommune og spesialisthelsetjeneste

For å sikre deg en **trygg og faglig forsvarlig tjeneste I hjemmet**, har vi god erfaring med tverrfaglig samarbeid mellom MIO BPA som tjenesteleverandør, kommuner og spesialisthelsetjeneste.

Eksempel på samarbeid:

Opplæring

- Hjelpemidler
- Sykepleie prosedyrer (Helse tjenester)

Tjenesteleveranse inn på institusjon

Samarbeid rundt helse og omsorgstjenester I hjemmet.

Samarbeid med kommunal og spesialisthelsetjeneste, vil alltid være I samarbeid med deg

**Lev livet
Livet er i dag
Her og nå**

